

Chrípka dokáže *ohroziť na živote*

Na Slovensku stále podceňujeme riziká chrípkou. Najnovšie analýzy odhaľujú, že diabetici sa dostatočne nechránia pred chrípkou a riskujú závažné komplikácie svojho ochorenia.

Chrípka nie je vôbec banálne ochorenie. Podľa WHO (Svetová zdravotnícka organizácia) s ochorením chrípkou na celom svete súvisí 3 – 5 miliónov prípadov závažných ochorení a až 650-tisíc úmrtí ročne. Chrípka môže mať veľmi ťažký priebeh, spôsobiť vážne zdravotné komplikácie, viesť k trvalým zdravotným následkom a spôsobiť smrť. Môže viesť k zápalom pľúc, zlyhaniu dýcha-

nia či zápalovým ochoreniam srdca. Pacientom sa v dôsledku vírusovej infekcie môžu zhoršiť chronické zdravotné ťažkosti alebo ich môže postihnúť syndróm akútnej respiračnej tiesne.

ZANEDBÁVAME PREVENCIU

Alarmujúci je počet osôb, ktoré boli v minulom roku zaočkovaní. Bolo to len 4,8 % populácie. „Znepokojuje nás

hlboký prepád v zaočkovanosť osôb nad 59 rokov. Vlani sa proti chrípke zaočkovalo len 5,6 % seniorov,“ hovorí prof. Krišťúfková, prezidentka Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti.

V porovnaní s prechádzajúcou sezónou podľa nej klesla zaočkovanosť v tejto vekovej skupine o 98-tisíc osôb.

„Prítom ide o najrizikovejšiu a najzraniteľnejšiu skupinu, ktorá je náchyl-

ná na závažné komplikácie spojené s chrípkou a zhoršenie základného ochorenia následkom chrípky," dodáva prof. Krištúfková.

Len na porovnanie, v poslednej chrípkovej sezóne (2022/2023) sa podľa Krištúfkovej v Austrálii zaočkovalo 66 % osôb v seniorskom veku, vo Švédsku 70 % a v Spojenom Kráľovstve 80,9 % populácie.

CHRÍPKA ROZHÁDZE GLYKÉMIE

Početnou skupinou chronicky chorých pacientov, pre ktorých chrípka predstavuje zvýšenú hrozbu, sú diabetici. „Prítomnosť diabetu zvyšuje riziko ochorenia na chrípku a zhoršuje jeho priebeh, zvyšuje riziko komplikácií chrípky aj úmrtnosť," konštatuje doc. Emil Martinka, primár diabetologického oddelenia

Národného endokrinologického a diabetologického ústavu (NEDÚ).

Chrípka podľa neho zhoršuje glykemickú kontrolu diabetu, zvyšuje riziko akútnych život ohrozujúcich komplikácií diabetu, zhoršuje prejavy chronických komplikácií aj riziko srdcovocievnych príhod, ako sú infarkt myokardu či cievná mozgová príhoda.

„Pacienti s diabetom sú počas chrípkových epidémií častejšie hospitalizovaní a vyššia je aj ich úmrtnosť. Je dostatok vedeckých dôkazov a pri-

Chrípka môže mať veľmi ťažký priebeh, viesť k trvalým zdravotným následkom a spôsobiť smrť.

búdajú ďalšie, že u pacientov s cukrovkou očkovanie proti chrípke znižuje nielen počet hospitalizácií, ale aj život ohrozujúcich komplikácií a úmrtí z kardiovaskulárnych či iných príčin," dodáva Martinka s tým, že očkovanie proti chrípke by preto malo byť neoddeliteľnou súčasťou liečebných stratégií u pacientov s diabetom.

Vakcínu proti chrípke môžu u nás predpísať aj aplikovať okrem všeobecného lekára aj lekári – špecialisti, ako napríklad diabetológ, pľúcny lekár, alergiológ/imunológ, gynekológ alebo kardiológ a ďalší. Vakcíny sú všetkým pacientom a záujemcom o očkovanie plne hradené zdravotnými poisťovňami.

SPŮŠŤA INFARKTY A PORÁŽKY AJ U ZDRAVÝCH

Narastajúci objem vedeckých dôkazov z mnohých prác potvrdzuje, že chrípka spôsobuje závažné kardiovaskulárne komplikácie aj u zdravých dospelých. Štúdia databázy dospelých pacientov nad 40 rokov bez akékoľvek rizikovej predispozície doká-

zala desaťkrát vyššie riziko úmrtia na srdcový infarkt a osemkrát vyššie riziko úmrtia na mŕtvicu do 3 dní po laboratórne potvrdenej chrípkovej infekcii v porovnaní s prípadmi bez ochorenia na chrípku.

Aj keď sa očkovanie často spomína predovšetkým v spojení so staršou populáciou, výskumy ukazujú, že u mladších diabetikov je podanie vakcíny ešte dôležitejšie. Pri sledovaní komplikácií spojených s vírusom chrípky bol ich pokles v prípade očkovania citelnejší vo vekovej kategórii do 65 rokov než u osôb vo veku nad 65 rokov.

VAKCÍNA DOKÁŽE OCHRÁNIŤ

Vakcína proti chrípke pre rok 2023 znížila riziko hospitalizácií súvisiacich s chrípkou o približne 52 % na južnej pologuli, kde obvyklá chrípková sezóna trvá od marca do septembra. Tieto údaje pochádzajú z analýzy údajov pacientov hospitalizovaných s významnými akútnymi respiračnými infekciami v piatich krajinách. Cirkulujúce vírusy chrípky boli geneticky podobné tým, ktoré sú zahrnuté vo vakcínach proti chrípke pre obdobie 2023 – 2024 na severnej pologuli.

Zem má dve hemisféry, a teda dve obdobia chrípkových epidémií. Preto napríklad austrálska sezóna, ktorá sa práve skončila, indikuje, čo sa môže udiat v našich zemepisných šírkach. Epidemiológovia sledujú cirkulujúce vírusy, vývoj sezóny, vekové skupiny najviac postihnuté chrípkou, ako aj to, ako dobre fungujú vakcíny. Tento rok sa chrípková sezóna v Austrálii začala skôr ako obvykle a s prudkým nástupom. V priebehu chrípkovej epidémie v Austrálii zaznamenali zvyšný výskyt ťažkých priebehov chrípky najmä u detí. Zo všetkých hospitalizovaných osôb s potvrdenou chrípkou bolo 72 % detí mladších ako 16 rokov, 17 % boli dospelí vo veku 16 až 64 rokov a 11 % boli dospelí vo veku 65 rokov alebo starší. **(red)**